

Samhällskontraktet och dess organisation 2025

Den 9 februari 2009 tecknades ett unikt avtal. Då enades Eskilstuna kommun, Västerås stad och Mälardalens universitet (MDU, före detta Mälardalens högskola) att tillsammans arbeta med forskning och utveckling av skola, omsorg och framtidens arbetskraft. Under 2014 gick även Region Västmanland och Landstinget Sörmland in i Samhällskontraktet. Avtalet har förnyats med ytterligare fyra år vid tre tillfällen: 2013, 2018 och 2022. Från år 2022 genomfördes en genomgripande förändring av inriktning, processer och arbetssätt nu med Västerås stad, Eskilstuna kommun och Mälardalens universitet som parter.

Samhällskontraktet ska hantera komplexa utmaningar som kräver samverkan och innovation där Samhällskontraktet kan fylla en avgörande funktion som leder till verklig förändring inom gemensamt prioriterade områden.

Missionsinriktat innovationsarbete

Under 2025 kommer Samhällskontraktet att fortsätta arbeta enligt ett missionsinriktat angreppssätt, vilket innebär att olika aktörer jobbar i samma riktning mot gemensamma mål. För att hantera Samhällskontraktets prioriterade komplexa utmaningar kommer det att krävas förändringar på systemnivå, nya samarbeten och arbetssätt.

'Missions' som angreppssätt bygger på sektorsöverskridande och branschöverskridande samarbeten. Målen ska ha effekt på samhället och vara relevant för en stor del av befolkningen. Vi kallar det för samhällsmål.

- Angreppssättet förutsätter en mängd av initiativ med gemensam riktning.
- Arbetet koordineras av aktörer på systemnivå, men bygger på gemensam kraftsamling, där omställning sker genom att alla går mot den riktning man tillsammans formulerat.
- Genom angreppssättet förhåller man sig till Agenda 2030 genom att de komplexa mål man tar sig an i missionsarbetet hanterar de reella samhällsutmaningarna som bland annat spänner över flera av de globala målen.

1. Samhällskontraktets vision, mission, fokusområden och styrande perspektiv

Vision:

"Ett tryggt och hållbart samhälle präglad av tillit där du som invånare känner dig inkluderade och ges förutsättningar att uppnå din fulla potential genom hela livet."

Mission:

"Tillsammans lösa komplexa samhällsutmaningar, skapa lärande, sprida kunskap och insikter genom innovativ samproduktion mellan Samhällskontraktets parter, invånare, civilsamhälle och näringsliv."

Prioriterade perspektiv:

- *Partnerskap och samproduktion*
- *Innovation i offentlig sektor*

- *Tvårvetenskaplighet*
- *Utgå från invånaren*
- *Tillitsskapande*
- *Proaktiva insatser*
- *Trygghet*
- *Digital teknik*
- *Ökad brukartid – skola, vård och omsorg utifrån invånarnas behov*

Fokusområde – Alla barn och unga lyckas

Samhällskontraktet ska bidra till förbättrade skolresultat, hälsa, välbefinnande och trygghet samt ökad nutidstro genom att fokusera på att alla barn och unga oavsett bland annat kön, bakgrund och stadsdel medskapar sina sammanhang, har hållbara och hälsosamma vuxenrelationer samt utmanas i sitt lärande och stöds i sin prestation.

Fokusområde – Välmående och självständiga äldre

Samhällskontraktet ska bidra till att kommunernas äldre invånare oavsett kön, bakgrund och stadsdel upplever ökad hälsa, aktivitet, delaktighet, självständighet samt trygghet i sina liv.

Samhällsmål och systemiska portföljer

Utifrån identifierade utmaningar inom fokusområdena skapas kontinuerligt en gemensam förståelse för komplexiteten mellan professioner och olika aktörer. Utifrån den kunskapen har gemensamma samhällsmål tagits fram. Målen ligger som grund för systemiska portföljer av utbildnings-, forsknings- och innovationsinitiativ som skapar riktning mot målen.

2. Organisation 2025

Under 2025 består organisationen av en styrelse, ett Core Team samt ett kansli kallat processtödet som är anställt av vårdorganisationen MDU.

2.1 Styrelse

Samhällskontraktets styrelse har till uppdrag att styra den strategiska utvecklingen. Styrelsen ansvarar för att:

Besluta om verksamhetens inriktning, årlig verksamhetsplan, verksamhetsberättelse, budget och uppföljning. Styrelsen ska också tillse att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande regelverk.

Samhällskontraktets styrelse:

Ordförande: Helene Öhrling, Västerås stad
 Per-Inge Hellman, Västerås stad
 Tommy Malm, Eskilstuna kommun
 Anna-Marie Giotas Sandquist, Eskilstuna kommun
 Martin Hellström, MDU
 Anna Letterstål, MDU

2.2 Core Team

Core Teams uppdrag är att vara beredningsgrupp till styrelsen och en operativ möjliggörare för Samhällskontraktets verksamhet.

Core Team verkar i tre grupperingar:

- Som en helhet
- Som beredningsgrupp till styrelsen
- Uppdelat på de två fokusområdena

Uppdrag Core Team som helhet:

1. Sortera, analysera och prioritera gemensamma komplexa samhällsutmaningar som identifieras av varje part inom fokusområden. Besluta och följa upp framtagna samhällsmål. Bidra med att ge relevant input kring parternas strategiska fokus och behov kopplat till deras utmaningar och Samhällskontraktets fokusområden.
2. Verka aktivt för att Samhällskontraktet drivs utifrån framtagen vision, mission, fokusområden och styrande perspektiv.

Hela Core Team träffas två gånger per år.

Uppdrag beredningsgrupp till styrelsen

1. Bereda inför styrelsen.
2. Agera stöd till övergripande processledaren i strategiska och operativa frågor.

Representanter:

Per-Inge Hellman, Västerås stad
Anna-Marie Giotas Sandquist, Eskilstuna kommun
Anna Letterstål, MDU

Uppdrag Core Team uppdelat i de två fokusområdena

Ett grundläggande uppdrag för respektive fokusområde är att besluta och följa upp initiativ och satsningar inom fokusområdet, samt vilka resurser som ska avsättas för det. Parterna har i dessa beslut en röst var.

Därutöver ska Core Team inom respektive fokusområde:

1. Skapa förutsättningar, möjliggöra, prioritera, följa upp och stödja verksamheten till att bli operativt framgångsrik.
2. Säkra att intern prioritering av komplexa samhällsutmaningar görs utifrån vision, mission, fokusområden och styrande perspektiv och lyfts till Samhällskontraktet.
3. Ansvara för att löpande kommunikation förmedlas och sprids från och till den egna organisationen kopplat till Samhällskontraktets verksamhet. Att kommunikation når relevanta målgrupper samt att göra erbjudandet känt inom den egna organisationen.
4. Skapa förutsättningar att rätt kompetenser och övriga resurser tillgängliggörs för att genomföra de aktuella initiativen och satsningarna inom ramen för Samhällskontraktet så att den avsedda verksamhetsnyttan och samhällsmålen uppnås.

Representanter Alla barn och unga lyckas

Lina Axelsson Kihlblom, Förvaltningschef, Barn och utbildningsförvaltningen, Eskilstuna kommun

Fredrik Karlsson, Gymnasiechef, Barn och utbildningsförvaltningen, Eskilstuna kommun

Malin Skoglund,tf. Förvaltningschef, Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen, Eskilstuna kommun

Per-Inge Hellman, Hållbarhetschef, Västerås stad

Kia Jaeschke Dahlqvist, Verksamhetschef Arbetsmarknad och Ekonomisk bistånd

Maria Lindh, Trf. Förvaltningsdirektör Barn och utbildningsförvaltningen, Västerås stad

Dietmar Schneider, Verksamhetschef fritid och förebyggande, Västerås stad

Henric Sjöblom, Förvaltningsdirektör, Skultuna kommunalförvaltning, Västerås stad

Maria Harder Forskningsledare akademien för hälsa, vård och välfärd, MDU

Anette Ohlin, Professor i didaktik, med inriktning samproducerad skolforskning, MDU

Anna Johansson, avdelningschef avdelningen för ekonomi och statsvetenskap, MDU

Representanter Välmående och självständiga äldre

Johan Lindström, Förvaltningschef för vård- och omsorgsförvaltningen, Eskilstuna kommun

Patrik Nilsson, Utvecklingschef vård- och omsorgsförvaltningen, Eskilstuna kommun

Christine Wäneskog, Förvaltningsdirektör vård- och omsorgsförvaltningen, Västerås stad

Jenny Janestam, Kvalitet- och utvecklingschef vård- och omsorgsförvaltningen, Västerås stad

Lena Marmstål Hammar, Professor inom vårdvetenskap, MDU

Lucia Crevani, Professor i företagsekonomi inriktning organisation och ledning, MDU

Peter Selegård, Universitetslektor /tf btr Avdelningschef innovationsledning, MDU

2.3 Samhällskontraktets värdakademi på Mälardalens universitet – Akademin för hälsa, vård och välfärd

Högskolestyrelsen fattade beslut om nya regler för centrumbildningar i maj 2016. Av reglerna framgår det att en centrumbildning ska vara organiserad inom ramen för högskolans arbetsordning och vara placerad vid en akademi, en så kallad värdakademi.

Rektor beslutade 2017-12-12, att Akademin för hälsa vård och välfärd (HVV) blir värdakademi för centrumbildningen Samhällskontraktet (SHK).

2.4 Processtödet

Processtödet ansvarar för att leda, facilitera, samordna och genomföra det operativa arbetet inom Samhällskontraktet. Processtödet ska säkra att Samhällskontraktet erbjuder en gemensam samverkansarena för parterna där de tillsammans med andra aktörer samskapar på nya sätt utifrån ett vetenskapligt grundat systemperspektiv med designmetodik för att tillsammans gå i riktning mot 'Alla barn och unga lyckas' samt 'Välmående självständiga äldre'.

3. Verksamhet

Samhällskontraktet är en samverkansarena där parterna tillsammans med andra aktörer gemensamt kan gå bortom befintliga strukturer och processer för att skapa nya insikter, kunskap och i förlängningen systemförändring. Fokus är att uppnå uppsatta mål och verksamhetsnytta till gagn för invånare och samhälle.

För att skapa robusthet i verksamheten finns en handbok framtagen som ett stöd för Samhällskontraktets verksamhet och praktik. En praktik som är under ständigt lärande och utveckling – därav uppdateras handboken halvårsvis.

4. Roller och uppdrag

I processtödet finns följande roller.

Processledare – verksamhetschef 100 %

- Initiera, bereda och föredra ärenden och verkställa styrelsens beslut
- Leda och fördela arbetet inom Samhällskontraktet på uppdrag från styrelsen.
- Ansvara för budget och att uppsatta mål nås samt att verksamheten löpande följs upp och redovisas till Core Team och styrelsen.
- Främja goda arbetsresultat, en effektiv verksamhet och samhällsnytta enligt Samhällskontraktets uppdrag genom att:
 - Säkerställa att den operativa verksamheten styrs och leds utifrån framtagen styrmodell
 - Främja arbetsmiljöarbetet för processtödet och skapa en innovativ, engagerande och inkluderande kultur samt identifiera och rapportera arbetsmiljöfrågor
 - Verka för god kommunikation och transparens såväl internt mellan parterna som externt
 - Säkerställa att relevanta resurser och kompetenser finns inom Samhällskontraktet
 - Leda verksamheten så att uppväxling av externa medel sker enligt uppsatta mål
- Säkerställa att relevanta handlingar diarieförs och arkiveras
- Sammanställa prognosunderlag och verksamhetsberättelse för leverans till verksamhetsplanering MDU.
- Utveckla och stärka den strategiska kommunikationen till att bli operativ framgångsrik i syfte att stödja verksamhetens syfte samt samordna och följa upp den operativa kommunikationen till prioriterade målgrupper i utpekade kanaler.

Utöver det har processledaren:

- en budget för att finansiera nya aktiviteter och initiativ som utvecklas under pågående budgetår.
- beslutanderätt på utgifter för nya aktiviteter och projekt med en budget upp till 200 000 kronor. Vid nya aktiviteter med budget över 200 000 kr skall Samhällskontraktets styrelse/Core Team fatta beslut.

Processledare innovation och design 100 %

Två processledare med likartat uppdrag leder vardera fokusområde. Under 2025 kommer en av dessa processledare vara en projektanställning för att täcka ökat behov och tjänstledighet.

Strategi och design

- Leda det strategiska designarbetet för att bygga upp vardera fokusområde

- Säkerställa samverkan mellan processtödet, medarbetare från parterna samt andra identifierade aktörer från näringsliv och civilsamhälle. Detta genom att designa, facilitera och leda aktiviteter i form av forum och labb, alternativt säkerställa kompetent processledning för dessa processer
- Sammanfatta, visualisera och paketera idéer och koncept som kommer från forum och labb, alternativt säkerställa att det genomförs.
- Leda utvecklingen av innovationsinitiativ och möjliggöra att de testas
- Uppföljning och utvärdering av fokusområdets verksamhet samt säkra kontinuerligt lärande.
- Samarbeta nära med samordnare för forskning och utbildning för att för att utveckla fokusområdets portföljer.
- Leda arbetet att etablera nya testbäddar.

Samverkan och kommunikation

- Leda Core Teams arbete kring behov, samsyn, omvärldsbevakning med fokusering på process och portfölj.
- Bygga kultur med interna och externa partners för grundade och hållbara processer samt godas resultat.
- Säkerställa, tillsammans med Core Team, att prioritering av innovations- forsknings- och utbildningsinitiativ fokuserar på Samhällskontraktets prioriterade perspektiv och tar Västerås och Eskilstuna närmare de beslutade samhällsmålen.
- Kommunicera internt med fokus på Core Teams process och portföljarbete, säkerställa kommunikation inom pågående initiativ samt bidra till nödvändig extern kommunikation om Samhällskontraktet.

Omvärld och invärld

- Omvärldsbevakning t.ex. ta del av ny forskning, seminarier, litteratur och följa relevanta aktörers arbete.
- Faciliteringsstöd vid behov i andra delar av Samhällskontraktet än det fokusområde processledaren har som huvudansvar.
- Bidra till Samhällskontraktets medverkan på olika arenor.
- Söka finansieringsmöjligheter utöver basfinansiering från Samhällskontraktet.
- Ansvar för aktivitetsplan, budget inom givna ramar och uppföljning.

Processledare kommunikation, lärande och impact 80%

Uppdrag under 2025 för att täcka upp 50 % av bitr processledares tjänstledighet samt stödja projektanställd processledare innovation och design för 'Alla barn och unga lyckas'.

50% Kommunikation, lärande och impact

- Processleda kommunikationsarbetet med fokus på lärande och impact med involvering av samtliga parter
- Processleda utveckling av intern och extern kommunikation inom SHK med involvering av samtliga parter
- Processleda utveckling av Samhällskontraktets kommunikationskanaler inkl webb, nyhetsbrev, media och event samt leda utvärdering av digitala verktyg.
- Stödja lärandeprocess för båda fokusområden och aktivt arbeta med lärandedagar där samtliga initiativ deltar.

30 % Alla barn och unga lyckas

- Strategiskt stödja designarbetet för att vidareutveckla fokusområde Alla barn och unga lyckas
- Strategiskt stödja planering och genomförande av Core Teams arbete inom Alla barn och unga lyckas
- Ge strategiskt och operativt stöd för att designa, facilitera och leda aktiviteter inom Alla barn och unga lyckas

Biträdande processledare 50 %

Under 2025 arbetar biträdande processledare 50 % pga tjänstledighet för studier. 50 % av tjänsten övertas av processledare för kommunikation, lärande och impact.

20 % Övergripande

- Internkommunikation
 - Ansvara dokumenthantering på internportalen
- Samordna arbetet kring avtal och upphandling
 - Följa upp avtal, utbetalningar
 - Diarieföring och arkivering av avtal
- Eventsamordning
 - Bokningar och samordning av olika samarbeten, aktiviteter och event
 - Sammanställa deltagarlistor och följa upp insatser kring event, seminarier och liknande aktiviteter.
 - Ansvara för kontaktdatabaser
 - Ge stöd till amanuenser och andra delar av processtödet avseende event
- Samordning av utveckling, underhåll och uppföljning av digitala verktyg. Vara en del av ett team som arbetar med webben och datadriven utveckling av Samhällskontraktet.

30 % Välmående och självständiga äldre

- Projektleda och kommunicera särskilda satsningar och aktiviteter kopplat till fokusområde Välmående och självständiga äldre.

Samordnare forskning och utbildning 100%

Tjänsten är en satsning under två år och finansieras 50 % av MDU. Satsningen ska bidra till utveckling av integration av forskning, utbildning och praktik i linje med MDU:s vision och strategi samt Samhällskontraktets missionsorienterade arbetssätt och riktning.

50 % Forskning och finansiering

- Samordna och stödja arbetet att integrera forskning kopplat till pågående och planerade initiativ inom SHK.
- Upprätta avtal/överenskommelser för hur beviljade medel ska användas, följas upp och utvärderas.
- Samordna och aktivt arbeta med Samhällskontraktets uppväxling av såväl forskningsmedel som annan finansiering.
- Samordna de forskningsanslag på 10 miljoner kronor som knutits till Samhällskontraktet från MDU

- Bevaka och utvärdera forskningsutlysningar samt ta initiativ för att i samverkan göra forskningsansökningar i syfte att säkra externa medel.
- Samordna Samhällskontraktet med främst Forskningsstödet (FSI) vid MDU i syfte att sprida information om utlysningarna och främja framtagandet av gemensamma forskningsansökningar.
- Arbeta i team med övriga processtödet gällande kommunikation med fokus på forskning och finansiering.

50 % Utmaningsdriven utbildning och studentinvolvering

- Samordna och stödja arbetet att integrera utmaningsdriven utbildning och studentinvolvering i pågående och planerade initiativ inom SHK.
- Stödja och driva utvecklingen av nya utbildningar inom Samhällskontraktets intresseområde.
- Samordna och administrera planering, utveckling och drift av olika utbildningsinsatser som ges inom ramen för Samhällskontraktet.
- Stödja utbildningsledares och lärares och studenters deltagande i Samhällskontraktets verksamhet.
- Utveckla och aktivt arbeta med studentinvolvering i Samhällskontraktets verksamhet.
- Arbeta i team med övriga processtödet gällande kommunikation med fokus på utbildning och studentinvolvering.

Actionbaserade följeforskare*

- Följeforskning i utvecklingsfrämjande anda för att beforska och bidra till verksamheten med fokus på ledning och styrning. Följeforskningen fokuserar på styrelse, Core Team och processtödet arbete
- Utveckla forskningen med ett starkt inslag av medverkan av parterna samt ett innovations- och ett designtänk.
- Stödja hela processtödet med forskarkompetens, kontakter och perspektiv för att utveckla Samhällskontraktet. Vara ett strategiskt stöd och bollplank till övergripande processledare
- Skapa en brygga och synergier mellan följeforskningen av Samhällskontraktet och den strategiska satsningen på samverkansforskning på MDU
- Leda processen för styrelsens uppföljning och utvärdering av 2024

** Utsedd följeforskare finansieras 25 % av Samhällskontraktet och växlar upp med 10 % genom den strategiska satsningen på samverkansforskning på MDU.*

Ekonomicontroller 15 %

- Ansvara för ekonomisk uppföljning och redovisning av Samhällskontraktets ekonomi och projekt
- Redogöra ekonomiska resultat för finansiärer och styrelse

Seniora rådgivare

Under 2023 togs den första seniora rådgivaren in till Samhällskontraktet, professor Laura Lee. Under 2024 sågs behovet och möjligheten över för att ansluta fler till en panel av seniora rådgivare som bidrar till att placera Samhällskontraktet i en världsledande position för lokal systemförändring samt operativt ge rådgivning efter behov till verksamheten. Utifrån fokus 2025 tillsätts senior rådgivning.

Amanuenser

Fortsatt under 2025 kommer avgränsade uppdrag och mikro-jobb att erbjudas till studenter, så kallade amanuenser. Uppdragen formas utifrån styrelsens och Core Teams prioriteringar.

Vetenskaplig ledare

En vetenskaplig ledare finns utsedd av MDU för att stödja och granska att verksamheten håller tillräckligt hög vetenskaplig nivå, samt stärka utveckling av Samhällskontraktet på vetenskaplig grund. Utöver det ger den vetenskapliga ledaren stöd i design av forskningsprojekt utifrån tillämpning av framtagen modell för impact samt stödjer utveckling och uppföljning av kriterier för forskning och utbildning utifrån MDUs strategi och mål.

Tjänstgöringsgrad beslutas av MDU som även finansierar vetenskaplig ledare.

5. Uppföljning och utvärdering 2025

I den övergripande verksamhetsplanen har styrelsen satt fem verksamhetsmål för hela Samhällskontraktet. I det missionsinriktade angreppssättet sätts inspirerande och mätbart mål så kallade missions/samhällsmål. Samhällsmålen baseras på identifierade komplexa samhällsutmaningar inom fokusområdena. Vardera fokusområde har en portfölj av utbildnings-, forsknings och innovationsinitiativ som skapar riktning mot samhällsmålen.

Uppföljning och utvärdering sker på flera nivåer

Styrelsen följer upp verksamhetsplanens mål:

1. Genom interaktiva former och insamling av data från styrelse, Core Team och processtöd i slutet av året
2. Genom Core Teams arbete och resultat
3. Genom extern utvärderare

Core Team följer upp samhällsmålen:

1. Genom att följa upp och utvärdera pågående initiativ i portföljen utifrån avsikten med initiativet samt portföljen som helhet.

Emma Mossberg
Beslutat av styrelsen
Detta dokument revideras årligen